Domoljubni radio

Portal domoljubnog radija

9. siječnja 1994. Buhine Kuće – Posljednji pokušaj ABiH da porazi Hrvate središnje Bosne

Mario Strinavić · Thursday, January 9th, 2020

Muslimanski ratni planeri su u siječnju 1993. mučki i iznenada napali položaje HVO-a kod Uskoplja/Gornjeg Vakufa a onda i putni pravac Busovača – Kiseljak kada su kod Kaćuna odsjekli postrojbe HVO-a u dvije enklave sa ciljem da umanje njihovu obrambenu sposobnost a onda ih i konačno poraze.

Bilo je to neposredno nakon objave Vance-Owenovog sporazuma o miru u BiH koji je 4. siječnja 1993. potpisan u Ženevi.

Sljedeći će pokušaj biti u Ahmićima 16. travnja 1993. kada će HVO osujetiti planove ABiH da presječe prometnicu Vitez – Busovača i tako Hrvate smjesti u džepove iz kojih se neće moći dugo opirati.

Čitav svijet je, s razlogom, obišla vijest o paklu Ahmića.
Višestruko brojnije snage ABiH potpuno napuštaju bojišnicu spram Srba i sav svoj potencijal uključuju na savladavanje HVO-a.
U ofenzivama iz lipnja i srpnja 1993. uspjele su potisnuti, do odsudne obrane HVO u nekim dijelovima središnje Bosne, ali nisu ga uspjele natjerati na predaju.

Godinu dana nakon neuspjelog Vance-Owenovog plana u kabinetima međunarodne zajednice najzad se energičnije razmatra sudbina BiH i zaustavljanje besmislenog rata.

Diplomatske aktivnosti pokazuju da se u središte pozornosti stavlja i položaj Hrvata u BiH. Tako će se pod tim pritiskom u Beču 4. siječnja 1994. sastati dr. Mate Granić i dr. Haris Silajdžić kao posebni izaslanici predsjednika dr. Tuđmana i Izetbegovića.

Oni su razmatrali provedbu Zajedničke izjave dane u Ženevi u rujnu 1993. Prije toga su hrvatski intelektualci Muslimani uputili pismo predsjednicima Tuđmanu i Izetbegoviću u kojem ističu da je „posljednji čas za prekid borbi".
Te će aktivnosti privremeno zaustaviti planove ABiH pokrenute „Krvavim badnjakom" od 22. prosinca u Križančevu selu kod Viteza gdje su počinjeni užasni zločini muslimanske vojske nad zatočenim hrvatskim bojovnicima ali i nedužnim civilima.
U Beču su 5. siječnja 1994. nastavljeni pregovori dr. Silajdžića i dr. Granića o prekidu sukoba između dva naroda u BiH, razmjeni zarobljenika, dopremi humanitarne pomoći stanovništvu, pokušaju vojnog primirja, pitanju unutarbosanske granice... Razgovorima su nazočni lord Owen i Stoltenberg i hrvatski veleposlanici u Beču i Ankari Ivan Brnelić i Hidajet Biščević.

Na završetku je zaključeno da se u Bonnu 8. siječnja 1994. održi sastanak predsjednika Tuđmana i Izetbegovića. Objavljena je i zajednička izjava dr. Granića i dr. Silajdžića.
Sukladno izjavi iz Beča i dogovoru iz Bruxellesa na predviđeni sastanak 7. siječnja hrvatskim dužnosnicima nisu došli muslimansko-bošnjački predstavnici. Sastanak se trebao održati u Glavnom stožeru španjolskog bataljuna UNPROFOR-a.
Prevrtljiva politika Sarajeva i tada je na terenu spremala drugačije planove. Kao i uvijek realizira se prije svega u središnjoj Bosni.

Pod okriljem noći, 9. siječnja 1994. specijalne postrojbe muslimanske vojske probile su crtu obrane Prve bojne Viteške brigade HVO, upale u naselje Buhine kuće nadomak Viteza i među vojnicima i civilima napravile pravi pokolj.

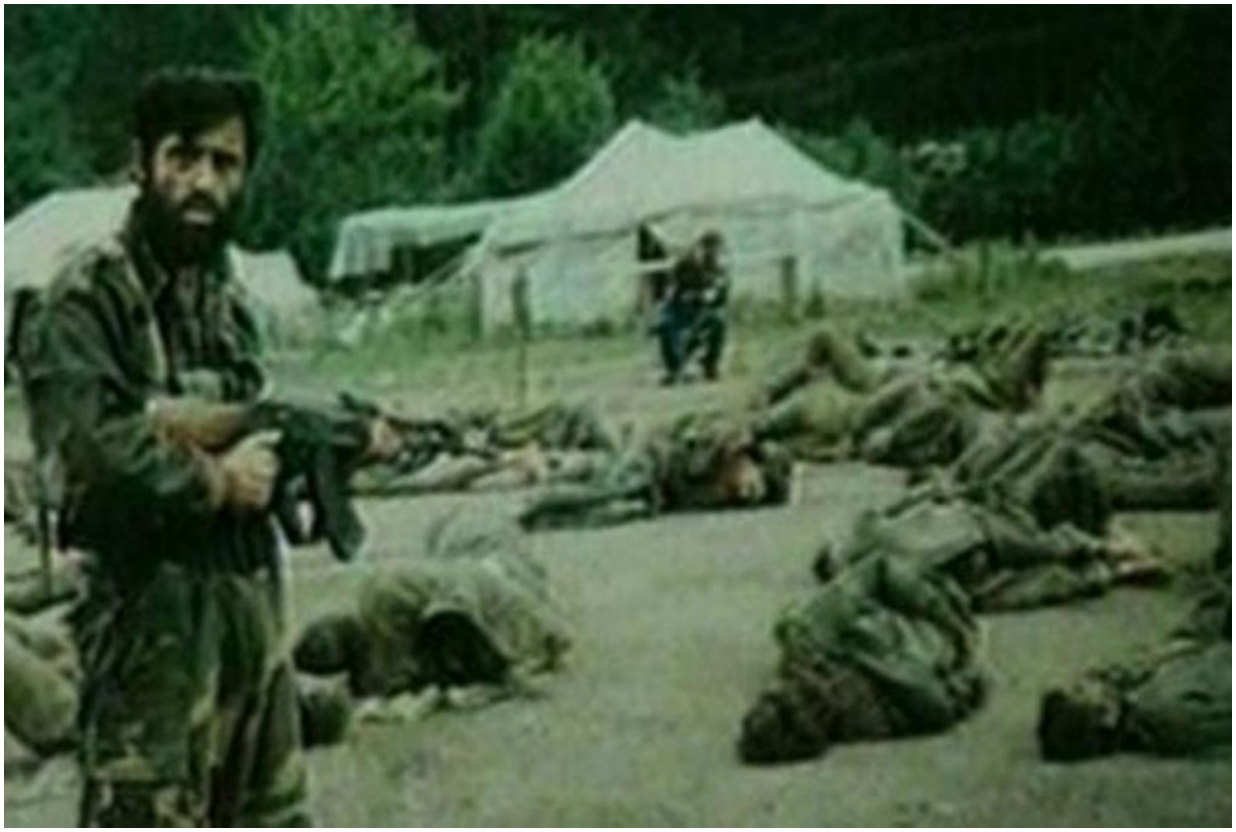

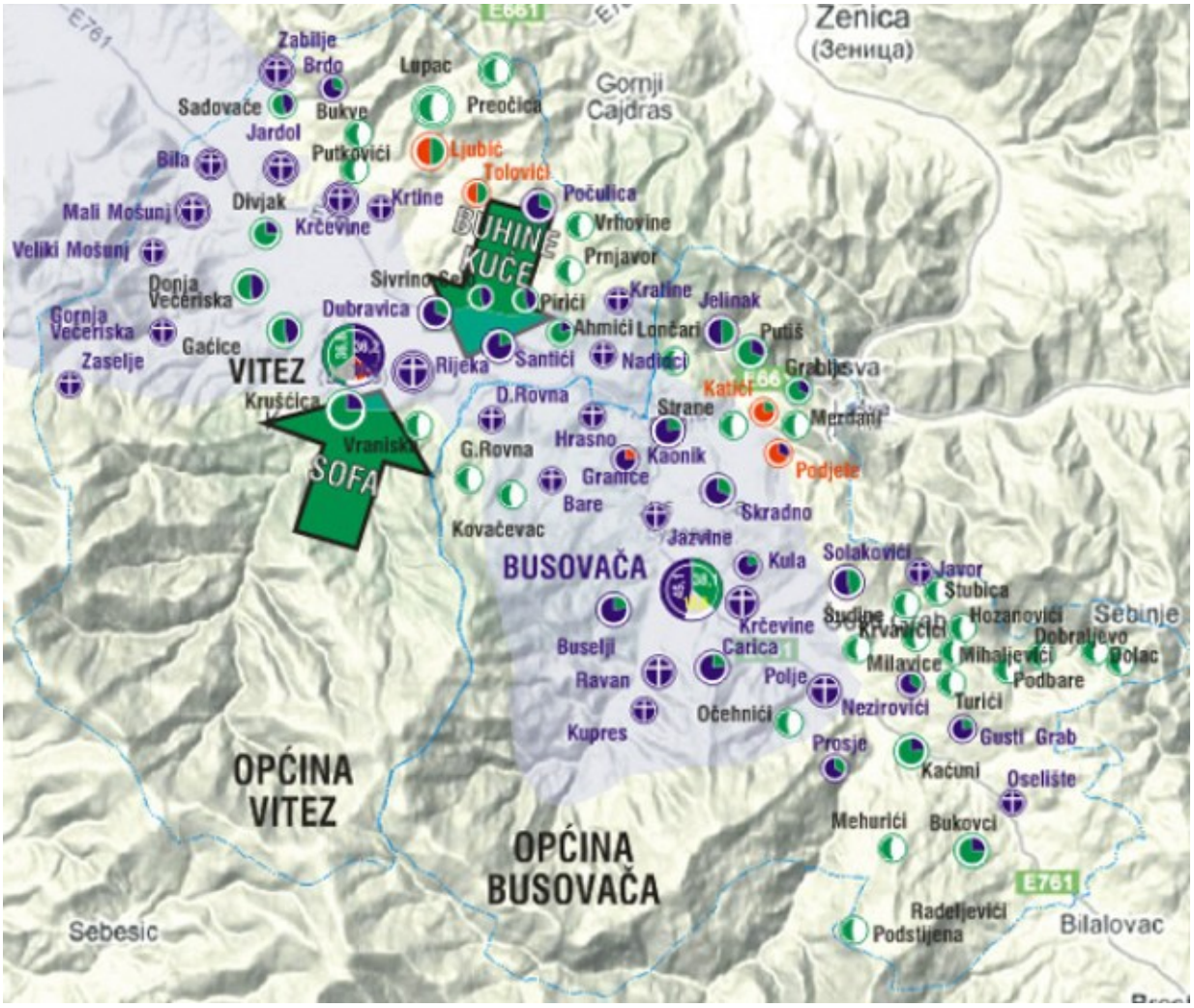
foto:web

Muslimani su se dugo pripremali za operacije kod Viteza. Mjesec dana prije negoli su njihovi specijalci upali u Križančevo Selo, svakodnevno su prisiljavali hrvatske prognanike iz Zenice da prelaze bojišnicu.

Na taj su način istraživali gdje se nalaze minska polja, a gdje onaj uzak put što sigurno vodi u selo. Uglavnom su tjerali žene i djecu, od kojih većina nikada nije stigla u Križančevo, a niti u Vitez. Samo ih je desetak uspjelo proći. Ostali su stradali u eksplozijama mina.

Iskazi neposrednih sudionika govore i o prljavoj ulozi britanskog bataljuna UNPROFOR-a koji je bio smješten u pogonu za obradu drveta Impregnacija, udaljen stotinjak metara od prvih Buhinih kuća. Navodno je glavnina muslimanskih specijalaca stigla u bijelim oklopnjacima koji su se nesmetano kretali.

To, i gusta magla karakteristična za Vitez u to doba godine, pogodovali su da u vrlo kratkom vremenu oko pet sati ujutro muslimanski diverzanti krenu u svoj krvavi pir nakon kojeg su ostale desetine masakriranih žena, staraca i djece. Zapaljeno je desetak kuća i više gospodarskih objekata.

U hrvatsko-muslimanskom ratu 9. siječanj 1994. godine spada u najkrvavije i najteže u obrani 316 dana opkoljenog i potpuno blokiranog Viteza i Lašvanske doline.

Taj dan spada u najteže u obrani 60 tisuća Hrvata Lašvanske doline jer je upadom u Buhine kuće presječena komunikacija, žila kucavica, Vitez – Busovača. Krajnji cilj muslimanske vojske bio je spojiti se sa svojim snagama u Vraniskoj, udaljenoj manje od tisuću metara i tako Lašvansku dolinu presječe na dva dijela i potpuno ugroziti i onako tešku obranu hrvatskog puka na tom području.

Da bi u tome i uspjeli, istovremeno su na još nekoliko mjesta napali crte obrane Viteza i Lašvanske doline, a posebno žestok napad bio je s južne strane općine Vitez, od naselja Sofa. Zauzimanjem Sofe muslimanskoj bi vojsci bio potpuno otvoren put ka središtu grada Viteza. Na području Sofe višesatno se vodila žestoka borba, a zaustavljanje neprijatelja, odigralo se samo na 500-600 metara od središta grada,

Postrojbe ABiH su u napadu na hrvatsko selo Šantići, zaselak Buhine kuće, 9. siječnja

1994. godine, počinile stravičan ratni zločin.

O tome postoje brojni iskazi i prikupljeni materijalni dokazi koji su dati kako domaćim tako i međunarodnim institucijama koje se bave ovom problematikom. Na žalost do danas za ove događaje ne samo da nitko nije odgovarao nego se ne zna da li se uopće vode bilo kakve istrage.

Ankicu Grbavac, rođenu 6.7.1971. godine, djevojački Jurešić, su pripadnici ABiH ubili na kućnom pragu rafalnom paljbom iz automatske puške. Prije toga ubacili su bombu u kuću.
Njenog sina Danijela, koji nije dočekao drugi rođendan koji se približavao (rođen 16.2.1992.)., su ubili u naručju svjedoka koji je samo pukom srećom ostao živ bježeći sa djetetom prema Vitezu.

Dragici Petrović, inače duševnoj bolesnici, vrlo lijepoj, rođenoj 1958. godine, nisu dozvolili da je majka i sestra povedu sa sobom, već su je ostavili u kući da bi je nakon dva dana ubili. Njeno tijelo je izvučeno nakon tridesetak dana.
Njen rođak Draženko Petrović, star 33 ili 34 godine, nađen je ispod terase gdje je ubijena i Dragica. Nije bio naoružan niti obučen u vojnu odoru.

Tijelo Marka Buhića, rođenog 4.1.1957. godine u Zenici, su pripadnici Civilna zaštite pokopali tako što su prvo pronašli gornji dio trupa, a nakon dvadesetak dana – noge i donji dio trbuha. Tijelo je prerezano motornom pilom.

Stjepana Ramljaka, rođenog 30.3.1941. godine, našli su u sjedećem položaju. Na vratu mu bili smrtni tragovi noža.

U Ankicu Vidović, rođenu 15.9.1952. godine, djevojački Barešić je pripadnik ABiH, s crvenom beretkom i žutom trakom na ramenu, s udaljenosti od oko 2 m ispalio jedan ili dva metka usmrtivši je.

Njenu djecu – Marijanu, staru 12 godina i Branislava, starog oko sedam godina, poslali su muslimanski vojnici prema cesti kroz šumu metaka, ne pruživši im prvu pomoć. Marijana, iako ranjena u rame, vukla je Branu koji je bio ranjen u trbuh, sve do zaseoka Šafradini, nekih 300 do 500 metara. Završili su u bolnici u Splitu.

Ubijen je i njihov otac, Ankičin muž Dragan Vidović, rođen 13.8.1950. godine. Uhvaćen je i odveden kao civil a potom brutalno likvidiran.Tragedija ove obitelji je stravična. U Buhinim kućama su ubijeni i Mirko Vidović, zvani Pitalo, brat Draganov, rođen 26.1.1952. Ubijen je i njegov sin Dražen, rođen 3.5.1975. godine. Po iskazima svjedoka svi su iz svojih kuća, bježeći pred ubačenim bombama, istrčali kao civili.Selo Šantići, zaselak Buhine kuće, postrojbe HVO-a su 20. siječnja 1994. godine vratile pod svoj nadzor u dobro pripremljenoj akciji.

Vojnici HVO-a su pronašli 11 tijela masakriranih Hrvata. Mrtvaci su bili zavezanih ruku. U toj akciji izvučena su i tijela devetorice pripadnika postrojbe za specijalne namjene Munje, formirane od travničke mladosti nakon pada ovog grada u muslimanske ruke. Bili su ovdje na rutinskom zadatku. Pazili na selo i cestu. Noć prije pred kućom ostaviše stražara, kao i svaki put.

Čini se da su muslimani točno znali gdje se nalaze hrvatski specijalci. U svakom

slučaju tu su najprije udarili. Nečujno likvidirali stražara, pa brzo na prvi i drugi kat.

Devet momaka nije imalo nikakvu šansu. Nisu ih odmah ubili. Pronađeni su vezani žicom, s rukama na leđima. Nekima je žica bila i oko vrata. Trojica su ležala u hodniku na drugom katu, s tragovima noža na tijelu. Ostali nabacani u sobi, kao što se nabacaju stare stvari.

Masakrirani nožem, a neki i s prostrijeljenim šakama, polomljenim laktovima i ramenima.
Mario Barišić, momak od dvadeset godina, s teškim ozljedama po glavi i leđima, na nogama je imao čarape u kojima je bilo nagurano polomljeno staklo od boca. I u njima je morao trčati prije nego su ga ubili.U Buhinim kućama su zatočeni i ubijeni i pripadnici Prve bojne Viteške brigade HVO-a:

– MLADEN (Rafael) GRGIĆ, rođen 1973., prognanik iz Jajca
– NIKOLA (Pero) JANKOVIĆ, rođen 01.09.1932., prognanik iz Polja kod Travnika
– PETAR (Stjepan) PERKOVIĆ, rođen 06.06.1940., iz Topale kod Viteza
– STJEPAN (Stipo) RAMLJAK, rođen 30.03.1941., prognanik iz Zenice
– ZDRAVKO (Ruža) SAMARDŽIĆ, rođen 25.06.1961., Rom iz Kruščice, Vitez
– MARKO (Ilija) ŠAFRADIN, rođen 19.05.1960., iz Šantića, Vitez
– PERO (Niko) ŠANTIĆ, rođen 15.04.1951., iz Dubravica, Vitez
– NIKICA (Blaž) TOTIĆ, rođen 05.03.1969., prognanik iz Zenice

Pored nabrojanih u Buhinim kućama su nemilosrdno masakrirani i civili:
– JURIĆ (-) NOVKO iz Lončara, Busovača
– DRAŽENKO (Đuro) JUTANDA, rođen 09.06.1960., iz Rijeke, Vitez

Borbe za strateški prevažne Šantiće i Buhine kuće vodile su se cijelim tijekom hrvatsko-muslimanskog rata u središnjoj Bosni.

Nakon upada muslimanskih snaga u ovaj prostor nadljudskim naporima HVO pokušava vratiti pod kontrolu prometnicu Vitez – Busovača.
Tome doprinosi i zapovijed pukovnika Tihomira Blaškića da se zauzme Zavrtaljka, ključna kota na planini Zahor u lepeničkoj enklavi.

Na taj način težište se borbi prebacuje u područje Fojnice. I ako brojno nadmoćniji, zapovjedni vrh ABiH prebacuje snage Dragana Vikića i drugih njihovih specijalaca prema tom ratištu.
HVO uspijeva u obje svoje nakane – oslobađa i Zavrtaljku i Buhine kuće.
U borbama za oslobađanje Buhinih kuća poginulo je još devet bojovnika HVO, a ranjeno ih je više desetaka.

Među poginulima u oslobađanju Buhinih kuća je i istaknuti zapovjednik, legendarni Jozo Plavčić Đokac. Vitez mu se odužio tako što po njemu danas jedna ulica u Vitezu nosi njegovo ime.

U oslobađanju Buhinih kuća poginuli su i bojovnici:

- – IVICA (Ilija) BRALO, rođen 17.03.1967., iz Nadioka, Vitez
- – ZORAN (Božo) GUČANlN, rođen 01.12.1969., iz Pokrajčića, Nova Bila
- – RUDO (Rudolf) KRIŽANAC, rođen 02.06.1958., iz Dubravica, Vitez
- – FRANO (Stipo) SOLOMUN, rođen 19.9.1967., iz Travnika, nakon ranjavanja preminuo u bolnici u Splitu
- – ANTO (Juraj) SUČIĆ, rođen 14.07.1959., iz Novog Travnika
- – FRANJO (Franjo) ŠAFRADIN, rođen 21.09.1924., iz Šantića, Vitez
- – ZVONKO (Anto) ŠANTIĆ, rođen 03.11.1969., iz Šantića, Vitez
- – SLAVKO (Franjo) ŽULJEVIĆ, rođen 01.01.1957., iz Krčevina, Vitez

Istovremeno kad i Buhine kuće muslimanske snage su 19. siječnja 1994. napale i naselje južno od Viteza, Sofu kod Krušćice sa jasnim ciljem da razvuku snage HVO-a na jednom uskom prostoru.

U cjelodnevnoj borbi HVO uspijeva zaustaviti napad prema središtu Viteza. U tim borbama poginuli su i istaknuti pripadnici HVO, članovi zapovjedništva 3. bojne Viteške brigade, Dragan Grabovac Galeša i Željko Matković.

Buhine kuće i Sofu 19 .siječnja 1994. napale su brojne muslimanske postrojbe. Registrirana je nazočnost Odreda specijalne policije RMUP „Bosna“ (poznatijim kao „Vikićevi specijalci“), Crnih Labudova, Živiničkih Osa, 7. Muslimanske,17. Krajiške i 323. brdske brigade ABiH.

Aktivne su crte i kod hrvatskih naselja Krčevine, Jardol i Dubravica gdje se tenkovskim udarom pokušavaju probiti crte HVO. Gusta magla ometa ove planove pa se jedan tenk u njoj potpuno dezorijentirao.

Svjedoci tvrde da se na muslimanskom IZM, za ovu priliku u Preočici prema Zenici, okupio najviši politički i vojni vrh ABiH. Gusta magla spriječila ih je da odsudnu bitku za Vitez promatraju kao u amfiteatru.

U ovih 18 godina skupljeni su brojni iskazi i materijalni dokazi koji nedvojbeno potvrđuju da su u bitkama za Vitez muslimanske snage načinile brojne, nezamislive ratne zločine.

Kako su u samom ratu za središnju Bosnu međunarodni promatrači imali dvostruke aršine, jedne za agresiju ABiH na hrvatske ljude i njihova dobra a sasvim drugačije za one koji su bili primorani braniti se, tako su i u miru, neprincipijelno taj kantar čuvali na bošnjačkoj strani.
Zbog toga do danas nije baš ništa urađeno da se ti zločini rasvijetle a njihovi nalogodavci i izvršitelji izvedu pred lice pravde. Sigurno smo da bi, kao i u slučaju Bugojno kad se ozbiljno pristupilo istrazi, lako ustanovilo da to nisu bile čiste vojničke pobjede.

Ovih dana se sva sarajevska čaršija podigla da tobože zaštiti Dragana Vikića. Ovaj kontroverzni ratni zapovjednik na prostoru središnje Bosne je odgovoran za velika nedjela.

Njegovi suborci su javno govorili o onome što su činili „ustašama“ kod Viteza pod izlikom da pomognu Mahali u okruženju. Pravi razlozi za napad na Hrvate Viteza su sasvim drugačiji a „oslikava“ ih i način na koji su do tog cilja bili spremni doći.
Na sreću da je to srednjobosanskim Hrvatima od početka bilo sasvim jasno i da su se organizirali tako da se obrane. Cijena je prevelika i o njoj se nerado govori. Za ovaj prostor neumoljive statistike govore da je razmjera žrtve nemjerljiva s bilo kojom drugom u hrvatsko-muslimanskom ratu.

Ali mrtvi uvijek prežive. U dušama krvnika, kao i u dušama onih što ih oplakuju.Buhine Kuće

Postrojbe Armije BiH su u svome **napadu na hrvatsko selo Šantići, zaselak Buhine Kuće, 9. siječnja 1994. godine**, opet počinile stravičan ratni zločin. O tome zločinu iskaze su dale dvije Hrvatice, prva rođena 1932. a druga 1981. godine. Evo iskaza prve svjedokinje:

“U nedjelju ujutro, 9. siječnja 1994., čula sam govor i izišla sam u hodnik. Kod vanjskih vrata provirim i vidim pripadnika Armije BiH na cesti. Odmah se vratim da se obučem. Kad sam se obukla, uzmem kaput, provirim kroz prozor, oni svraćaju u dvorište. Dok sam se oblačila, bacili su mi bombu. Deka mi je bila u torbi na vratima i iza toga sam se sklonila. Tada sam izletila van, uvukla sam se u trap za krumpir i čekala.

Oni su došli do trapa gdje sam se sakrila. Čula sam plač žena i djece. Jedan viče: ‘Nemojte tući žene i djecu!’, a drugi ‘Ubijte, ustašku im majku j…!’, ‘Allahu egber!’ Onda su se posakrivali iza drva i ne znam nakon koliko vremena krenula sam prema UNPROFOR-u. Tad sam došla do jedne grupe, tu sam našla dvije žene i dvoje male djece.

Jednoj je ime Nevenka, a oni su izbjeglice iz Zenice. Jedan u grupi kojoj sam pristupila bio je ranjen. Tek iz trećeg pokušaja UNPROFOR nas je prevezao do Viteza i tu nas ostavio.

Dok sam bila u rovu i čula plač žena i djece, znam da su ubijene *Ankica Grabovac*, stara oko 30 godina i *Ankica Vidović* iste dobi. Ranjena djeca su Marijana i

Brano. *Marijana Vidović* kći Ankice, stara oko 12 godina (bila je ranjena) i *Brano njen brat*, *star oko sedam godina*, poslani su od muslimanske vojske prema cesti, ne pruživši im ni prvu pomoć. Marijana, iako ranjena u rame, vukla je Branu koji je bio ranjen u trbuh, sve do Šafradina, jedno 300 do 500 metara. Naši su ih odvezli u Split u bolnicu.

Bilo je jutro, pet sati, magla kao tijesto gusta.

Zarobili su u tom času 13 žena i jedno dijete. Bose i u spavaćicama, odvezene su u Zenicu.

Za *Dragicu Petrović*, inače duševnu bolesnicu, vrlo lijepu, staru 26 ili 27 godina, nisu dozvolili majci i sestri da je povedu sa sobom, već su je ostavili u kući da bi je nakon dva dana tukli ciglom u glavu, a potom i ubili. Njeno tijelo je izvučeno nakon tridesetak dana, a za tijela *Ankice Vidović i Ankice Grabovac* još uvijek se ne zna gdje su.

Tog dana su ubijeni moji sumještani:

- *Marko Buhić*, star oko 35 godina. Našla ga je Civilna zaštita na cesti, samo gornji dio trupa koji smo pokopali, a nakon dvadesetak dana – noge i donji dio trbuha. S njim na cesti ležala je i *Novka Jurić*.
- *Petar Perković*, star oko 40 godina. Našli smo ga nedaleko moje kuće kao i *Stojana Ramljaka*, starog 50 godina, u sjedećem položaju. Na vratu mu smrtni tragovi noža.
- *Draženko*, star 33 ili 34 godine, nađen je ispod terase gdje je ubijena i *Dragica Petorvić*.
- troje *Vidovića*: *Dragan*, *(otac Marijane i Brane)*, kao i *brat mu Mirko* i *njegov sin Dražen*još uvijek nisu pronađeni.
- *Nikola Jurić*, star oko 60 godina i cijela njegova obitelj od pet članova odvedeni su navodno prema Zenici. O njima nemamo nikakvih informacija.

Kod nas su Muslimani došli i svoj položaj na brdu zauzeli sredinom travnja, oko Uskrsa, 1993. Brdo na kojem su oni zove se Krivače. Odatle su svakodnevno tukli snajperom po civilima, tko god naiđe ili se kreće. Među snajperistima primijećene su žene koje su gađale naše žene i djecu. Od snajpera s tog brda stradalo je oko 15 osoba, a bilo je i 10-15 ranjenih, Ja sam samo po noći ili kad bi došao UKNPROFOR išla vani da načupam travu za kravu.

Od snajpera je poginuo *Mirko Šamija*, star oko 30 godina, bio je sudac u Travniku,

te *Magdalena Damjanović*, stara 17 godina. Magdalena je poginula koncem ljeta, a Šamija početkom jeseni 1993.

Još jedan muškarac, prezimenom *Buhić, Markov brat*, poginuo je od snajpera, samo ne znam kako mu je ime. Još su neki iz Busovače poginuli, samo mi ne znamo imena ni prezimena.

Ja svaki dan odem do Buhinih Kuća, zaogrnem se u plahtu. Svu čistu robu iz ormara izbacili su mi vani i izgazili. Što god sam našla u kući ništa više nije za uporabu".

Djevojčica, rođena 1981. godine, u veljači 1994. godine iznijela je ovako svoj doživljaj događaja u Buhinim Kućama:

"Noć prije upada muslimansko-bošnjačkih snaga, pred spavanje sam se pitala: 'Da se raspremim za spavanje ili ne?' Zadnji mjesec dana, a pogotovo od 22.12.1993. godine, kad su muslimansko-bošnjačke snage upale u Križančevo Selo i izvršile pokolj, spavala sam obučena. Otišla sam spavati.

Ujutro rano, negdje oko pet sati, probudila me jaka detonacija u blizini moje kuće. Detonacije su postale sve žešće i jače. Skočila sam iz kreveta. Mama, tata i brat su također bili na nogama. Vika, galama, dozivanje, prasak metaka, bljesak svjetlosti koja je dopirala kroz prozor, činilo mi se da sam u paklu.

'Ustajte ustaše! Za dom spremni!', dopirali su glasovi izvana. Stakla na prozorima su se tresla, lomila i prskala po kući . Meci su ulijetali u prostorije. Mama se užurbano spremala.

Pognutih glava smo pretrčavali po kuhinji. Dragan, rođen 1952. godine, istrčao je iz kuće i nije se više vratio. Ja ne znam je li ubijen ili uhvaćen.

Mama nije stigla Brani obuti čizmice, istrčala je noseći ga, šest godina starog, ja sam za njom istrčala pred kuću. Pred kućom je stajao uniformiran vojnik s crvenom beretkom i žutim platnom na nadlaktici, pušku je okrenuo prema nama. Prvo je pucao u mamu, s oko dva-tri metra udaljenosti. Čula sam prasak i vidjela kako mama pada, ne sjećam se je li jedan ili dva metka ispalio taj vojnik.

Mama je rođena 1951. godine. Ja sam vrisnula, uhvatila dijete i počela bježati. Isti vojnik je pucao u mene i malog Branislava s udaljenosti od četiri-pet metara. Odjednom sam osjetila da ruka, desna, kao da nije moja i strašnu bol. Uspjela sam utrčati u sobu. Sakrila sam se, nisam smjela disati. Meci su mi fijukali pored glave. Ponovno sam istrčala iz kuće. Vojnici su me zvali, trčali za mnom. Ja sam malog nosila, jednom rukom. rekla sam mu: 'Brane, ako možeš idi, ja više ne mogu'.

Po selu su muslimansko-bošnjački vojnici bili raspoređeni po grupama, njih dvadesetak. I dalje su se čuli rafali, krici, vatra iz kuća se sve više širila. Dok sam trčala prema glavnom putu, naišla sam na grupu vojnika, uniformiranih, s crvenom beretkom. Zaustavili su me, jedan od nj ih je rekao da će nas ubiti, drugi me povukao i trznuo za ranjenu ruku, govoreći da idem s njim.

Iz iste grupe, jedan vojnik je rekao: 'Ma pustiti ćemo ih, ionako su ranjeni'. Taj je rekao i svoje ime, kojeg se ne mogu sjetiti. Nastavila sam trčati prema glavnom putu. Ponovno me zaustavio jedan muslimansko-bošnjački vojnik, dvoumio se, da li da me ubije. Na kraju je rekao da idem prema UNPROFOR-u.

Kad sam došla do ulaza u Vitez, sreo me jedan čovjek, kojeg ja ne znam, ponio malog Branislava i meni rekao da moram izdržati još malo. U Buhinim Kućama sam vidjela kako je muslimansko-bošnjački vojnik ispalio rafal u *Ankicu Grabovac*. Muslimanski vojnici ubacili su bombu u kuću, ona je vrišteći istrčala iz kuće, tražeći pomoć. U selu je bilo još ubojstava, ali ih ja u strahu nisam mogla vidjeti".

Više svjedoka je iznijelo svoje viđenje stravičnog događaja u selu Šantići, zaselak Buhine Kuće. Tako jedan navodi da je odvedeni *Mirko Vidović* nosio nadimak Pitalo. Vojnici Armije BiH su civile izgonili iz kuća, bacajući u prostorije bombe. Neke civile su ubijali, neke puštali da bježe, kao *Dragutina Buhića*. Jedan očevidac je iznio tužnu priču o malom Danijelu, djetetu od godine dana.

U njegovu majku *Ankicu Grabovac* vojnici Armije BiH ispalili su rafal. Svjedok je uzeo malog Danijela u naručje i bježao s njim prema Vitezu. Mali *Danijel* je ubijen u svjedokovu naručju iz puške u vrijeme bijega. Taj svjedok tvrdi da je vidio tijelo ubijene *Ankice Vidović* kako leži na lijevom boku i tijela još triju ubijenih žena koje nije mogao prepoznati jer su im lica bila okrenuta prema zemlji.

Selo Šantići, zaselak Buhine Kuće postrojbe HVO-a su 20. siječnja 1994. godine stavile pod svoj nadzor vojnom akcijom. Vojnici HVO-a su pronašli 11 tijela masakriranih Hrvata. Mrtvaci su bili zavezanih ruku. U toj akciji iz Buhinih Kuća i Kremenjača, 21.

siječnja 1994. godine, izvučena su tijela devetorice pripadnika postrojbi HVO-a koji su bili živi zarobljeni, ali su pri identifikaciji nađeni svezani žicom.

Ruke su bile vezane svima, a nekima i noge i ruke zajedno. Svi su bili samo u donjem rublju. Nekima su bile prostrijeljene šake, ruke u ramenima i u laktovima slomljene, vidljivi su bili ubodi oštrim predmetima po vratu, u prsa i tragovi tupih udaraca po glavama. U oružanim postrojbama Armije BiH bilo je dosta **mudžahedina**, mahom Arapa.

Ukupno je ovdje ubijeno 26 osoba, a medu njima su četiri žene. U vremenskom razdoblju od 20. siječnja do 2. ožujka 1994. godine u prostorijama Crvenog križa u Vitezu sva tijela su identificirana i to:

- **dana 20. siječnja 1994. godine identificirani su:**

Mario Buligović, Josipov, rođen 1972. u Australiji, nastanjen u Novom Travniku; *Smiljan Papić*, Vlatkov, rođen 1969. u Travniku, nastanjen u Novom Travniku; *Ivan Kreševljak*, Zrinin, rođen 1975. u Travniku, nastanjen u Novom Travniku; *Novko Jurić*, iz Lončara, nastanjen u Vitezu; *Ivica Lovrenović*, Antin, rođen 1967. u Đelinovcu, nastanjen u Novom Travniku; *Anto Božić*, Matin, rođen 1972. u Travniku, nastanjen u Novom Travniku; *Mario Barešić*, Markov, rođen 1974. u Travniku, nastanjen u Novom Travniku; *Mladen Grgić*, Rafailov, rođen 1973. u Jajcu, nastanjen u Novom Travniku; *Toni Jazvić*, Ivanov, rođen 1975. u Travniku, nastanjen u Novom Travniku; *Goran Kafadar*, Mijin, rođen 1972. u Travniku, nastanjen u Novom Travniku i *Marko Buhić*, Dragutinov, rođen 1957. u Jajcu, nastanjen u Buhinim Kućama.

- **dana 14. veljače 1994. godine identificirani su:**

Draženko Jutanda, Đurin, rođen 1960. u Vitezu; *Dragica Petrović*, Đordeva, rođena 1958. u selu Kratine; *Marko Buhić*, Dragutinov, rođen 1957. u selu Janja i *Nikica Totić*, Blažov, rođen 1969. u Janjcu, općina Zenica.

- **dana 17. veljače 1994. godine identificirani su:**

Stjepan Ramljak, Stipin, rođen 1941 i *Petar Perković*, Stjepanov, rođen 1940. u

Šantićima.

- **dana 26. veljače 1994. godine identificiran je**

Nikola Janković, rođen 1932. godine.

- **dana 2. ožujka 1994. godine identificirani su:**

Ankica Grabovac, Zdravkova, rođena Jurešić; *Nikola Jurić*, Ilijin, iz Kule, Travnik; *Dražen Vidović*, Mirkov, rođen 1974.; *Mirko Šafradin*, Ilijin, rođen 1960.; *Drago Vidović*, Antin, rođen 1950.; *Ana Vidović*, Antina, rođena Barešić, 1952. i *Mirko Vidović*, Antin, rođen 1952. godine.

Marko Buhić je nađen svezanih ruku i nogu zajedno. Identificiran je u dva navrata, jer mu je tijelo bilo prepolovljeno, što govori o brutalnom ubojstvu.

U selu **Šantići, zaselak Buhine Kuće**, postrojbe Armije BiH ubile su 25 osoba među kojima su bile četiri žene. U zločinima su se naročito istakli **Fidija i Bećo Kahriman**, koji su jednog uhićenog hrvatskog civila razapeli na križ, a potom ubili rafalima iz automatskih pušaka.

Haris Kahriman je ubio ranjenog vojnika HVO-a koji je bio bespomoćan. **Haris, Jasmin i Edo Tokalić**, sva trojica iz Maljina, vezali su sedam hrvatskih vojnika žicom i potom ih ubili. **Zero Beganović** iz Moševice u napadu na Buhine Kuće ubio je troje djece. Uz spomenute pripadnika Armije BiH za zločine su također odgovorni **Mirsad Kahriman**; **Haris Huskanović**, zvani Hamza; **Mehmed Huskanović** iz Sarajeva; **Kemal Turković**; **Faik Turković**, zapovjednik mudžahedinske jedinice "Gerila" i nekoliko pripadnika jedinice "Gerila".

U ratnim sukobima između HVO-a i Armije BiH, a u obrani područja općine Vitez od muslimansko-bošnjačkih napadača, oštećeni su i sakralni objekti. Župna crkva Sv. Jurja, izgrađena 1896./90. a obnovljena oko 1930. godine, 6. srpnja 1993. godine pogođena je jednom razornom granatom ispaljenom s položaja Armije BiH. Načinjena je velika šteta, ali na sreću nitko nije povrijeđen.

Vrijedni župljani i viteški franjevci brzo su popravili načinjenu štetu. Ta crkva bila je i ranije metom topništva Armije BiH, ali su brojni projektili padali nedaleko od crkve. Očito je da se Armije BiH bolje naoružala i da su se topnici uvježbali gađati i sakralne objekte.

Župna kuća koja je sagrađena 1941., a proširena 1972./75. godine, oštećena je početkom prosinca 1993. godine granatom ispaljenom s položaja koje je držala Armija BiH.

Zavjetnu crkvu Majke Božje na brdu Kalvariji, u studenom 1993. godine je granatiralo topništvo Armije BiH. Filijalna crkva u Dubravicama, Stanica, sagrađena 1984. godine, u drugoj polovici 1993. je oštećena. Stradali su krov i prozori. Piše Kamenjar

Mario Strinavić

This entry was posted on Thursday, January 9th, 2020 at 8:40 pm and is filed under Aktualno, Branitelji You can follow any responses to this entry through the Comments (RSS) feed. Responses are currently closed, but you can trackback from your own site.